

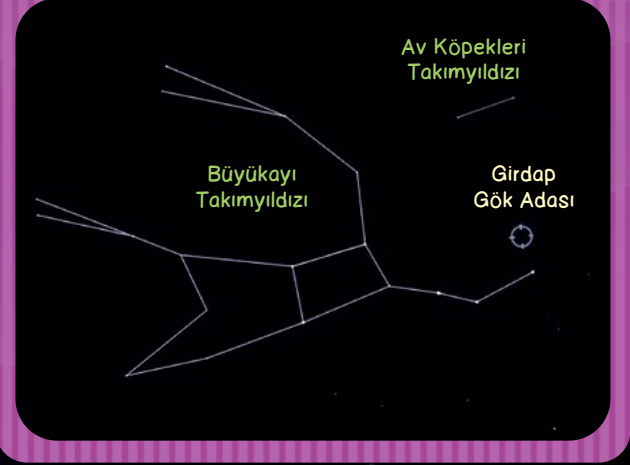
Girdap Gök Adası

Sarmal gök ada dendiğinde ilk akla gelen gök cisimlerinden biri ünlü Girdap Gök Adası'dır. Bu gök adanın adı, lavabodan hızla akan suyun aldığı girdap şekline benzerliğinden geliyor. Gelin, kollarını açık bir şekilde görme şansına sahip olduğumuz bu gök cismine daha yakından bakalım.

Gök adamız da dâhil olmak üzere evrende milyarlarca sarmal gök ada olduğu biliniyor. Ancak geçmişte, gözlem ekipmanlarının henüz yeterince gelişmediği dönemlerde bu bilinmiyordu. 180 yıl kadar önce yapılan ayrıntılı bir gözlem sayesinde Girdap Gök Adası'nın belirgin kolları ortaya çıkarıldı ve gök cisimlerinin sarmal yapıda olabileceği anlaşıldı. Ancak o dönemde gök adaların varlığı henüz bilinmediği için bu gök cismi "sarmal bulutsu" olarak sınıflandırılmıştı.

Girdap Gök Adası'nın bir de eşlikçisi var. NGC 5195 adındaki bu küçük ve sarımsı gök ada, Girdap'ın kollarından birinin en ucunda yer alıyor. Bazı gök bilimciler bu cüce gök adanın, Girdap'ın kollarını şekillendirdiğini ve daha belirgin hâle getirdiğini düşünüyor. Yüz milyonlarca yıldır Girdap'ın civarında dolanan sarı gök adanın uyguladığı kütle çekim kuvveti Girdap'taki yıldız oluşum süreçlerini de hızlandırıyor.

Girdap Gök Adası gökyüzünde Büyükayı Takımyıldızı'ndaki kepçe şeklinin sapına yakın bir konumda yer alıyor. Dürbünle ya da küçük bir teleskopla bile gözlenebilen gök adanın bize uzaklığıysa 30 milyon ışık yılı civarında. 1 ışık yılının yaklaşık 10 trilyon kilometreye karşılık geldiği düşünülüğünde bu mesafenin büyüklüğü anlaşılrsa da Girdap aslında Samanyolu Gök Adası'na yakın gök adalardan biridir.

Farklı uzay teleskoplarıyla elde edilen ve çeşitli ışık türlerine odaklanan görseller eşliğinde Girdap'ın "sesini" duymak ister misiniz? Gök adanın kollarındaki değişen ışık koşullarıyla notaların

eşleştirilmesi sonucu üretilen sesleri dinlemek için karekodu okutabilirsiniz.